

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **JUDr. K. A.**, zast. Mgr. Lívií Strakovou, advokátkou, se sídlem Mišákova 326/15, Olomouc, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 424/16, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí ministryně spravedlnosti ze dne 16. 10. 2020, č. j. MSP-53/2020-ODKA-ROZ/3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 7. 2022, č. j. 14 A 140/2020-46,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1]Ministryně spravedlnosti rozhodnutím ze dne 16. 10. 2020, č. j. MSP-53/2020-ODKA-ROZ/3, podle § 152 odst. 6 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, zamítla rozklad žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 4. 2020, č. j. MSP-47/2019-OINS-SRIS/6, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 36b odst. 1 písm. k) zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění účinném do dne 31. 5. 2019 (dále jen „zákon o insolvenčních správcích“), jehož se dopustil tím, že „v insolvenčním řízení, vedeném s dlužníkem J. R., nar. dne X, bytem n. S. X, X L. n. V., pod sp. zn. KSPH 64 INS 4303/2016 u Krajského soudu v Praze, zpeněžil pozemek parc. č. XA, jehož součástí je stavba č. p. XB, a pozemek parc. č. XC, vše v k. ú. L. n. V., patřící do společného jmění manželů dlužnice a jejího bývalého manžela T. R., nar. dne X, bytem P.X, X P. X, a následně podal Krajskému soudu v Praze dne 18. 5. 2018 návrh na vydání výtěžku zpeněžení těchto nemovitostí zajištěným věřitelům, a to před tím, než bylo rozhodnuto o vypořádání společného jmění manželů J. a T. R.“,

čímž závažným způsobem porušil povinnost postupovat svědomitě a s odbornou péčí stanovenou v § 36 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění účinném do dne 31. 5. 2019 (dále jen „insolvenční zákon“). Za tento přestupek byla žalobci uložena pokuta ve výši 10.000 Kč.

[2]Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 19.7.2022, č. j. 14 A 140/2020-46, žalobu proti tomuto rozhodnutí ministryně spravedlnosti zamítl.

[3]V odůvodnění rozsudku městský soud nejprve citoval dotčená ustanovení zákona o insolvenčních správcích a insolvenčního zákona. Příslušnost žalovaného projednávat přestupky podle zákona o insolvenčních správcích se řídila přímo tímto zákonem. Dohled žalovaného současně sledoval zcela jiný účel (řádný výkon profese insolvenčního správce) než dohled insolvenčního soudu, jehož smyslem je zajištění řádného průběhu konkrétního insolvenčního řízení. K zajištění dohledu nad činností insolvenčních správců dává zákon o insolvenčních správcích žalovanému konkrétní nástroje. Konstatování porušení insolvenčního či jiného zákona insolvenčním soudem nebylo přitom podmínkou pro zahájení řízení o předmětném přestupku s žalobcem. Posouzení zákonnosti postupu, kterým žalobce zpeněžil nemovitosti spadající do majetkové podstaty dlužnice a následně podal návrh na vydání výtěžku zpeněžení zajištěnému věřiteli, proto spadalo plně do kompetence žalovaného, který měl ostatně pravomoc případně podle § 13 zákona o insolvenčních správcích zrušit žalobci povolení. Uvedenému výkladu odpovídá rovněž historická interpretace citovaných ustanovení i novela insolvenčního zákona účinná ode dne 1. 7. 2017, v níž zmizela podmínka opakovaného sankcionování porušení insolvenčního zákona jako nutného předpokladu pro zahájení přestupkového řízení s insolvenčním správcem.

[4]K námitce, že rozhodnutí žalovaného i ministryně spravedlnosti jsou vnitřně rozporná, městský soud konstatoval, že na vymezení skutku, jehož součástí bylo rovněž jednání, které samo o sobě nebylo protiprávním, není nic nezákonného. Účelem popisu skutku je totiž detailně jej popsat tak, aby nebyl zaměněn s jiným skutkem, a byl tak řádně odlišen. Standardně se proto do popisu skutku zahrnují rovněž okolnosti, které samy o sobě protiprávní nejsou, například dostavení se na určité místo. Jedná se však pouze o konkretizaci popisu skutku. Z odůvodnění rozhodnutí obou správních orgánů bylo nadto zcela zřejmé, jaké porušení právních předpisů bylo žalobci kladeno za vinu. Žalobci nevytýkaly samotné zpeněžení předmětných nemovitostí, nýbrž až následné podání předčasného návrhu na vydání výtěžku tohoto zpeněžení.

[5]Městský soud dále citoval § 36 odst. 1 a § 225 odst. 1 a odst. 5 insolvenčního zákona. Protiprávnost jednání žalobce dostatečně odůvodnil již žalovaný ve svém rozhodnutí, přičemž bylo nesporné, že žalobce podal insolvenčnímu soudu návrh na vydání výtěžku zpeněžení nemovitostí z majetkové podstaty dlužnice ještě předtím, než bylo pravomocně rozhodnuto o vypořádání společného jmění manželů dlužnice a jejího bývalého manžela. K tomu totiž došlo až rozsudkem Okresního soudu Praha-západ ze dne 19. 12. 2019, č. j. 15 C 93/2012-768, tj. více než devět měsíců po podání tohoto návrhu. Žalobce podal návrh ve chvíli, kdy nebylo zřejmé, jaká částka bude představovat výtěžek zpeněžení. Insolvenční soud tak návrhu vyhověl až poté, co nabyl právní moci citovaný rozsudek Okresního soudu Praha-západ. Nelze tak mít za to, že se insolvenční soud detailně a věcně návrhem žalobce zabýval, což ostatně není ani jeho úkolem, a neměl proti němu žádných

pokračování

výhrad. Ani snaha žalobce o koordinaci jeho postupu přímo s insolvenčním soudem jej nemohla zbavit odpovědnosti za popsany chybný postup v insolvenčním řízení. Městský soud v Praze usnesením ze dne 27. 11. 2018, č. j. MSPH 77 INS 8514/2016-B-403, žalobcův návrh na vyslovení souhlasu s vydáním výtěžku zpeněžení nemovitostí zajištěnému věřiteli odmítl pro předčasnost. Z odůvodnění tohoto usnesení nadto vyplývá, že žalobce tímto návrhem insolvenční soud nedůvodně zatížil, ačkoli se již potýkal s enormním množstvím podání ze strany bývalého manžela dlužnice.

[6]K návrhu žalobce na moderaci uložené pokuty, a to jejím snížením či upuštěním od potrestání, městský soud uvedl, že pokuta byla v posuzovaném případě žalobci uložena při dolní hranici zákonné sazby, jejíž horní hranice byla 5 mil. Kč. Stanovená výše pokuty tak činila 0,2 % zákonného maxima. Takto uložená pokuta proto vyhověla svému účelu, kterým byla náprava i prevence spáchaného protiprávního jednání.

II. Obsah kasační stížnosti a dalších podání účastníků řízení

[7]Proti tomuto rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou blanketní kasační stížnost, v níž označil důvody uvedené v ustanoveních § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[8]V jejím doplnění, jež Nejvyšší správní soud obdržel v zákonné měsíční lhůtě, stěžovatel namítl, že insolvenční soud, jehož úkolem je zajištění řádného průběhu insolvenčního řízení, neměl proti jeho postupu žádných připomínek. Mezi ním a insolvenčním soudem se totiž vedla komunikace, v důsledku čehož insolvenční řízení probíhalo řádně. Za popsané situace byl nesprávný závěr žalovaného o nezákonnosti postupu stěžovatele. Městský soud proto tím, že bez dalšího přejal závěry žalovaného, dostatečně nerefletoval individuální okolnosti případu.

[9]Stěžovatel dále namítl, že rozhodnutí žalovaného a ministryně spravedlnosti jsou vnitřně rozporná. Ve výroku těchto rozhodnutí totiž byl výslovně jako nezákonný kvalifikován rovněž postup stěžovatele, jímž zpeněžil předmětné nemovitosti, z následného odůvodnění však vyplývá, že zpeněžením nemovitostí stěžovatel žádné právní předpisy neporušil. Výroková část rozhodnutí přitom musí v souladu s § 93 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „přestupkový zákon“), obsahovat popis skutku, kterým přestupce naplnil všechny znaky skutkové podstaty přestupku. Z rozhodnutí však zcela jednoznačně vyplývá, že k naplnění skutkové podstaty předmětného přestupku došlo již samotným prodejem nemovitostí, tj. že se dopustil dvojího protiprávního jednání. Závěr městského soudu, že v popisu skutku jsou běžně uváděna i jiná jednání, je tak nepřipadný. Ohledně příkladu o „dostavení se na určité místo“ se nadto nejedná o právní jednání, zatímco zpeněžení nemovitostí je právním jednáním, které může být vyhodnoceno jako protiprávní, případně jako přestupek. Vadou vnitřní rozpornosti trpí rovněž napadený rozsudek městského soudu, který v odst. 31 a 32 konstatoval, že žaloba na vypořádání společného jmění manželů byla vylučovací žalobou podle § 225 odst. 1 insolvenčního zákona. Tento závěr je však nesprávný, jak dokládá rovněž § 159 odst. 1 písm. b) a c) insolvenčního zákona. Navazující odst. 33 odůvodnění rozsudku pak působí právě zmíněnou vnitřní rozpornost.

[10] Městský soud podle stěžovatele současně nesprávně zjistil skutkový stav věci. Již v přestupkovém řízení totiž předložil důkazy, z nichž vyplývá, že insolvenční soud neměl proti postupu stěžovatele žádných výhrad. S insolvenčním soudem konkrétně dohodl, že jakmile bude pravomocné rozhodnutí o žalobě o vypořádání společného jmění manželů, bude o tom insolvenční soud informovat. V návrhu ze dne 18. 5. 2018 pak insolvenční soud žádný problém nespatořoval, nadto na něj v usnesení o vydání výtěžku zpeněžení přímo odkázal. Za popsané situace tak nebylo na místě stěžovateli přičítat k tíži skutečnost, že usnesení o vydání výtěžku zpeněžení insolvenční soud vydal až po právní moci rozsudku o vypořádání společného jmění manželů dlužnice a jejího bývalého manžela. Usnesení ze dne 27. 11. 2018, č. j. MSPH 77 INS 8514/2016-B-403, na které odkázal městský soud, bylo vydáno v jiném insolvenčním řízení, v němž stěžovatel nevykonával funkci insolvenčního správce. V této souvislosti městský soud nesprávně zohlednil rovněž délku všech řízení, zahlcenost soudu podáními bývalého manžela dlužnice apod. Městský soud tak řádně neodůvodnil, jak konkrétně stěžovatel v posuzovaném insolvenčním řízení naplnil znaky skutkové podstaty přestupku podle § 36 odst. 1 insolvenčního zákona. Samotné podání návrhu na vydání výtěžku zpeněžení zajištěným věřitelům pro tento závěr nepostačil. V důsledku nesprávnosti závěrů městského soudu tak neobstojí ani tvrzení o zákonnosti uložené pokuty a posouzení okolností odůvodňujících upuštění od potrestání stěžovatele. Městský soud totiž dospěl k nesprávným skutkovým závěrům, a proto nemohla být ani uložená pokuta přiměřená.

[11] S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu i rozhodnutí žalovaného a ministryně spravedlnosti zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[12] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti nejprve plně ztotožnil se závěry městského soudu uvedenými v napadeném rozsudku. Dále konstatoval, že námitka nedostatku dohledové kompetence žalovaného byla dostatečně vypořádána již ve správních rozhodnutích a rovněž v odůvodnění rozsudku městského soudu, jehož odst. 23 až 25 následně citoval. Uvedené platí i pro námitku stěžovatele o nesprávné právní kvalifikaci skutku, přičemž v této souvislosti citoval odst. 33 a 34 rozsudku městského soudu. Doplnil, že dohledová pravomoc žalovaného vyplývá přímo z § 36 odst. 2 písm. c) zákona o insolvenčních správcích, aniž by pro posouzení porušení povinností insolvenčního správce potřeboval předchozí rozhodnutí insolvenčního soudu. Cílem dohledu žalovaného je totiž působit na kvalitu činností vykonávaných insolvenčními správci, přičemž jedním z nástrojů k dosažení tohoto cíle je ukládání správních trestů za přestupky. Cíle dohlédací činnosti i odpovídající nástroje insolvenčního soudu jsou tak zcela odlišné.

[13] Dále žalovaný shrnul, že stěžovatel podal dne 18. 5. 2018 insolvenčnímu soudu návrh na vydání výtěžku zpeněžení, přestože společné jmění manželů dlužnice a jejího bývalého manžela dosud nebylo vypořádáno, a nebylo tak jednoznačně zjištěno, jaká část výtěžku náleží do majetkové podstaty právě dlužnice a jaké nároky zajištěných věřitelů i dalších oprávněných osob se k této majetkové podstatě vztahují. Popsané jednání stěžovatele naplnilo formální i materiální stránku přestupku podle § 36b odst. 1 písm. k) zákona o insolvenčních správcích a došlo jím k narušení veřejného zájmu na řádném výkonu činnosti insolvenčního správce. Materiální stránka přestupku byla naplněna již předložením zjevně vadného a předčasného návrhu insolvenčnímu soudu. Bylo nadto zjevným úmyslem zákonodárce popsané pochybení stěžovatele potrestat, což vyplývá z § 36 odst. 2 písm. c)

pokračování

zákona o insolvenčních správcích. Stěžovatel svým postupem nemohl v insolvenčním řízení postupovat svědomitě a s odbornou péčí v souladu s § 36 odst. 1 insolvenčního zákona, jelikož neodborně nakládal s majetkovou podstatou dlužnice. V tomto městský soud nesprávně dospěl ke skutkovému zjištění o odmítnutí vadného a předčasného návrhu na vydání výtěžku zpeněžení nemovitostí podaného stěžovatelem insolvenčnímu soudu. Správně měl uvést, že tomuto návrhu vyhověl až po právní moci rozsudku o vypořádání společného jmění manželů dlužnice a jejího bývalého manžela. K tomuto závěru ostatně dospěl v odst. 34 odůvodnění napadeného rozsudku a z jeho závěrů přesvědčivě vyplývá, že se insolvenční soud s postupem stěžovatele neztotožnil. I přes uvedenou nepřesnost tak lze rozsudek městského soudu považovat za správný. Městským soudem zmíněný odmítnutý návrh na vydání výtěžku zpeněžení pro předčasnost se týkal insolvenčního řízení bývalého manžela dlužnice, na který se ostatně stěžovatel odkazoval a čekal, jak na něj zareaguje insolvenční soud.

[14] K námitce vnitřní rozpornosti správních rozhodnutí žalovaný odkázal na jejich příslušné pasáže, v nichž se žalovaný i ministryně spravedlnosti s touto otázkou vypořádali, přičemž tak učinil rovněž městský soud v odst. 26 a 27 napadeného rozsudku, které žalovaný citoval. Vzhledem k uvedenému stěžovatel nemohl mít žádných pochyb o jednání, které mu bylo kladeno za vinu a jímž naplnil skutkovou podstatu přestupku, o jaký přestupek se jednalo a na základě jakých pravidel mu byl uložen správní trest. Skutečnost, že mu bylo kladeno za vinu jen předčasné podání návrhu na vydání výtěžku zpeněžení, nikoli samotné zpeněžení nemovitostí, rovněž přesvědčivě vyplývá z odůvodnění rozhodnutí žalovaného a ministryně spravedlnosti.

[15] K povaze žaloby o vypořádání společného jmění manželů žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 6. 1999, sp. zn. 31 Cdo 1908/98, a konstatoval, že tato žaloba nahrazuje spor o vyloučení věci z konkursní podstaty, a proto se na ni uplatní rovněž § 225 odst. 5 insolvenčního zákona. Věřitelé tak mohli být uspokojeni z majetku, o kterém se vedla žaloba o vypořádání společného jmění manželů, až po skončení tohoto řízení, což se v posuzovaném případě nestalo. Stěžovatel totiž podal návrh na vydání výtěžku zpeněžení předmětných nemovitostí před skončením řízení o žalobě o vypořádání společného jmění manželů. Na uvedeném nemůže ničeho změnit ani to, že v posuzovaném případě bylo zmíněné řízení zahájeno ještě před prohlášením konkursu na majetek dlužnice, a nebylo tak vedeno jako incidenční spor. Podle § 266 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona se totiž toto řízení nepřerušuje prohlášením konkursu na majetek dlužníka. Správní rozhodnutí i rozsudek městského soudu se výše uvedenými skutečnostmi řádně zabývaly a jsou řádně odůvodněné.

[16] Druhem a výměrou uloženého správního trestu se podle žalovaného zabývala obě správní rozhodnutí, přičemž tak učinil rovněž městský soud v odst. 36 a 37 odůvodnění napadeného rozsudku. Za předmětný přestupek totiž bylo možné uložit pokutu až ve výši 5 mil. Kč. Žalovaný stěžovateli stanovil pokutu ve výši 10.000 Kč, což představuje 0,2 % z maximální zákonné sazby. Řádně totiž přihlédl k povaze a závažnosti přestupku, polehčujícím a přitěžujícím okolnostem a osobním poměrům stěžovatele. Ten svým jednáním porušil zákonem chráněný zájem na řádném výkonu činnosti insolvenčního správce jak v rovině odborné, tak v rovině důvěryhodnosti osoby insolvenčního správce. Uložená pokuta tak je přiměřená a neodchyluje se od pokut ukládaných v jiných obdobných případech.

[17] S ohledem na tyto skutečnosti žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

[18] V replice k vyjádření žalovaného stěžovatel uvedl, že městský soud převzal bez dalšího do odůvodnění napadeného rozsudku argumentaci žalovaného, a proto není překvapivé, že se s ním ztotožnil. Dále se ohradil proti bagatelizaci nesprávných skutkových zjištění městského soudu a zdůraznil, že tyto nejsou pouhou administrativní nepřesností. Stěžovatel naopak prokázal, že svůj postup řádně s insolvenčním soudem koordinoval. Žaloba o vypořádání společného jmění manželů je zcela samostatným druhem řízení, ať už ve formě incidenčního sporu podle § 159 odst. 1 písm. b) a c) insolvenčního zákona, nebo ve formě řízení u obecního soudu. Nadto judikatura citovaná žalovaným ve světle nové právní úpravy v insolvenčním zákoně neobstojí, neboť jeho ustanovení transformaci majetku ve společném jmění manželů na majetek peněžitý před vypořádáním společného jmění manželů nezakazuje. Správní orgány i městský soud ostatně opakovaně uvedly, že samotné zpeněžení nemovitostí se stěžovateli nekladlo za vinu. Ten nadto nijak nerozporuje závěr o možnosti uspokojit nároky věřitelů až po vypořádání společného jmění manželů, právě proto však postupoval ve shodě s insolvenčním soudem. Stěžovatel závěrem konstatoval, že posoudit sporné právní otázky lze až na základě správných skutkových zjištění.

III. Posouzení kasační stížnosti

[19] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti. Stěžovatel v kasační stížnosti odkázal na důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[20] Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.* Podle písm. b) téhož ustanovení, *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.* Konečně podle písm. d) tohoto ustanovení, *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*

[21] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu, jejíž důvodnost by sama o sobě stačila k jeho zrušení. Již v rozsudku ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, Nejvyšší správní soud akcentoval, že „*není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž*

pokračování

je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá.“ V obdobném duchu se nese i navazující judikatura, která zásadně pohlíží na nevypořádání žalobních námitek jako na důvod pro zrušení rozhodnutí správního soudu (srov. kupříkladu rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2009, č. j. 8 Afs 73/2007-78, či ze dne 24. 3. 2010, č. j. 1 Afs 113/2009-69). Bohatá rozhodovací činnost se váže též k otázce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí z důvodu jeho nesrozumitelnosti či vnitřní rozpornosti (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007-107, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-75, či ze dne 22. 9. 2010, č. j. 3 Ads 80/2009-132).

[22] V posuzované věci Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu nepřezkoumatelným pro jeho namítanou vnitřní rozpornost neshledal. Z odůvodnění rozsudku je seznatelné, jakými úvahami se při rozhodování věci řídil a k jakým závěrům po posouzení všech relevantních skutečností případu dospěl. Z citovaných odstavců i navazující pasáže odůvodnění rozsudku (odst. 34 a 35) je zřejmé, že městský soud s odkazem na závěry žalovaného vyhodnotil žalobu o vypořádání společného jmění manželů tak, že nahrazuje žalobu vylučovací. Následně se v odst. 33 odůvodnění rozsudku ztotožnil s rozhodnutím žalovaného a konstatoval, v čem spočívala podstata protizákonného jednání stěžovatele, které mu bylo kladeno za vinu. Stěžovatel ostatně s těmito právními závěry v kasační stížnosti polemizoval, pokud zcela konkrétně namítal, že žaloba o vypořádání společného jmění manželů není vylučovací žalobou podle § 225 insolvenčního zákona.

[23] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou stěžovatele, že rovněž správní rozhodnutí žalovaného a ministryně spravedlnosti jsou vnitřně rozporná. V jejích výrocích totiž uvádí samotné zpeněžení předmětných nemovitostí jako součást přestupkového jednání, v odůvodnění těchto rozhodnutí už mu však uvedené jednání není kladeno za vinu. Ze správních rozhodnutí je tak zřejmé, že byl uznán vinným za dva skutky, tj. za samotné zpeněžení předmětných nemovitostí a za podání návrhu ze dne 18. 5. 2018. Výroky rozhodnutí žalovaného a ministryně spravedlnosti tak neodpovídají zákonným požadavkům stanoveným v § 93 přestupkového zákona.

[24] Nejvyšší správní soud již v usnesení rozšířeného senátu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006-73, č. 1546/2008 Sb. NSS, konstatoval, že „v rozhodnutí trestního charakteru, kterým jsou i rozhodnutí o jiných správních deliktech, je nezbytné postavit najisto, za jaké konkrétní jednání je subjekt postižen - to lze zaručit jen konkretizací údajů obsahující popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným. Taková míra podrobnosti je jistě nezbytná pro celé sankční řízení, a to zejména pro vyloučení překážky litispendence, dvojího postihu pro týž skutek, pro vyloučení překážky věci rozhodnuté, pro určení rozsahu dokazování a pro zajištění řádného práva na obhajobu.“ Uvedené závěry lze přitom plně využít i po změně právní úpravy správního trestání v přestupkovém zákonu pro případ řádného vymezení skutku v řízení o přestupku. V citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud dále zdůraznil, že „identifikace skutku neslouží jen k vědomosti pachatele o tom, čeho se měl dopustit a za jaké jednání je sankcionován.“ Jednotlivé skutkové údaje jsou totiž rozhodné pro určení totožnosti skutku, vylučují pro další období možnost záměny skutku a možnost opakovaného postihu za týž skutek a současně umožňují posouzení, zda nedošlo k prekluzi možnosti postihu v daném konkrétním případě.

[25] V rozsudku ze dne 18. 10. 2019, č. j. 5 As 163/2019-79, Nejvyšší správní soud doplnil, že „dále je nutné zdůraznit, že otázku řádného popisu skutku nelze posuzovat jako hodnotu samu o sobě, ale především v návaznosti na jeho praktickou relevanci, tj. zejména relevanci pro vyloučení překážky litispendence, dvojího postihu pro týž skutek (zásada ne bis in idem), pro vyloučení překážky věci rozhodnuté či pro zajištění řádného práva na obhajobu. Současně nelze jednotlivé části vymezení skutku (místo, čas a způsob) hodnotit nezávisle na sobě. Popis skutku je totiž vymezen místem, časem a způsobem jeho spáchání současně.“

[26] Z výše uvedeného je tak zřejmé, že účelem vymezení skutku nemusí být pouze popis samotných protiprávních jednání, nýbrž především detailní vymezení jednání obviněného tak, aby nebylo později zaměněno s jiným skutkem. Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem, že není vadou rozhodnutí o přestupku, pokud jsou do jeho výroku zahrnuty i pasáže, které samy o sobě nepředstavují nezákonné jednání, avšak mají popsané protiprávní jednání dostatečně odlišit od jiných a samotné protiprávní jednání na ně přímo navazuje, jak ostatně zdůraznil rovněž žalovaný. Uvedené potvrzuje rovněž skutečnost, na kterou upozornil rovněž městský soud v odst. 26 odůvodnění napadeného rozsudku, že do popisu skutku jsou běžně zahrnovány rovněž údaje či okolnosti, které samy o sobě nejsou ani právním (či protiprávním) jednáním. Nejvyšší správní soud proto ve shodě s městským soudem uzavírá, že rozhodnutí žalovaného a ministryně spravedlnosti nejsou co do vymezení skutku, který byl stěžovateli kladen za vinu, vnitřně rozporná.

[27] Stěžovatel tak nepochybně mohl mít a měl od počátku jasnou představu o tom, v čem jeho deliktní jednání spočívalo. V tomto ohledu ani nijak nezpochybňuje možnost své obhajoby a ani nedovozuje jiný konkrétní dopad do svých práv. Sám stěžovatel v posuzovaném případě ostatně v kasační stížnosti uvedl, že ačkoli správní orgány zahrnuly do popisu skutku rovněž samotné zpeněžení předmětných nemovitostí, v odůvodnění těchto rozhodnutí mu zmíněné jednání za vinu nekladly. Žalovaný k uvedenému konstatoval, že do popisu skutku zahrnul rovněž zpeněžení nemovitostí z důvodu přímé návaznosti následně podaného návrhu na vydání výtěžku zpeněžení insolvenčnímu soudu právě na předchozí zpeněžení. Kdyby ke zpeněžení předmětných nemovitostí nedošlo, stěžovatel by logicky žádný návrh nepodal. Nejvyšší správní soud tak uvedeným námitkám stěžovatele nepřisvědčil.

[28] Stěžovatel dále namítl, že žaloba o vypořádání společného jmění manželů je samostatným řízením, a to v podobě incidenčního sporu nebo řízení před obecným soudem. Žalovaným odkazovaná judikatura byla nepřipadná, jelikož nová právní úprava v insolvenčním zákoně je komplexní a nezakazuje zpeněžení majetku ještě před pravomocným vypořádáním společného jmění manželů.

[29] Nejvyšší soud již v rozsudku ze dne 30. 11. 2016, sp. zn. 29 ICdo 37/2016, konstatoval, že „již v důvodech usnesení ze dne 29. dubna 2010, sen. zn. 29 NSČR 30/2009, uveřejněného pod číslem 14/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, zdůraznil, že pro insolvenční řízení nelze bez dalšího (automaticky) přejímat judikatorní závěry ustavené při výkladu zákona o konkursu a vyrovnání [a to především proto, že insolvenční zákon obsahuje poměrně podrobná procesní pravidla, jež je třeba vnímat v jejich komplexnosti a jejichž pojetí ne vždy (a to zpravidla záměrně) odpovídá tomu, jak bylo v obdobné procesní situaci postupováno za účinnosti zákona o konkursu a vyrovnání].“ Dále však doplnil, že „to nicméně neplatí pro závěry formulované v konkursních poměrech k institutu majetkového společenství manželů (tehdy k bezpodílovému

pokračování

spoluvlastnictví manželů) v R 20/2000. K závěrům, jež odvolací soud převzal z R 20/2000, je nicméně žádoucí doplnit, že úsudek, podle kterého řízení o vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví úpadce je zvláštním druhem sporu vyvolaného konkursem, kterým se vymezuje rozsah majetku konkursní podstaty a který nabrazuje spor o vyloučení věci z konkursní podstaty, směřoval především k tomu, aby úpadcův manžel nemusel poté, co v rámci sporu o vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví nabyl část majetku do svého výlučného vlastnictví, řešit (znovu) účinky soupisu, jež by mu jinak bránily v možnosti ujmout se vlády nad tímto svým (již výlučným) vlastnictvím.“

[30] Podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2022, sp. zn. 29 ICdo 15/2021, dále platí, že „prostředkem k vyřešení sporu o to, zda insolvenční správce sepsal určitý majetek do majetkové podstaty oprávněně jako majetek náležející do (dosud nevypořádaného) společného jmění dlužníka a jeho manžela, nebo zda jde o majetek, který nepatří do společného jmění manželů (je výlučným majetkem dlužníkovy manžela), není vylučovací žaloba dle § 225 insolvenčního zákona, nýbrž řízení o vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manžela, které jako zvláštní druh incidenčního sporu, jímž se vymezuje rozsah majetkové podstaty, nabrazuje vylučovací žalobu.“ Z výše uvedeného je tak zřejmé, že řízení o vypořádání společného jmění manželů i nadále představuje zvláštní druh sporu vyvolaný prohlášením konkursu na majetek dlužníka, kterým se vymezuje rozsah majetkové podstaty bývalých manželů.

[31] Stěžovateli lze přisvědčit, že insolvenční zákon v žádném ze svých ustanovení nezakázal provést zpeněžení majetku náležejícího do společného jmění manželů ještě před pravomocným vypořádáním tohoto společného jmění. Tato skutečnost však nebyla v posuzovaném případě sporná a nebyla ani podstatou protiprávního jednání, které bylo stěžovateli kladeno správními orgány za vinu. Správní orgány i městský soud totiž stěžovateli vytkly až postup, kterým podal předčasně návrh na vydání výtěžku zpeněžení předmětných nemovitostí zajištěným věřitelům, aniž by měl postaveno na jisto, jaká část výtěžku zpeněžení bude spadat do majetkové podstaty dlužnice a v jaké konkrétní výši budou tímto výtěžkem uspokojovány nároky zajištěných věřitelů. To ostatně stěžovatel sám potvrdil, pokud v kasační stížnosti uvedl, že nijak nerozporoval možnost vydat výtěžek zpeněžení nemovitostí věřitelům až po pravomocném vypořádání společného jmění manželů dlužnice a jejího bývalého manžela.

[32] Stěžovatel dále namítl, že návrh ze dne 18. 5. 2018 nebyl protizákonný, jelikož svůj postup koordinoval s insolvenčním soudem, který k němu neměl žádných připomínek. Stěžovatel se konkrétně s insolvenčním soudem dohodl, že bude soud informovat o právní moci rozhodnutí o vypořádání společného jmění manželů dlužnice a jejího bývalého manžela. V usnesení, kterým následně insolvenční soud povolil vydání výtěžku zpeněžení věřitelům, na tento návrh ostatně odkázal a neměl proti němu žádných připomínek. Stěžovateli tak nelze přičítat k tíži, že insolvenční soud vyčkal právní moci předmětného rozhodnutí o vypořádání společného jmění manželů. V této souvislosti doplnil, že městský soud nesprávně zjistil skutkový stav věci. Usnesení ze dne 27. 11. 2018, č. j. MSPH 77 INS 8514/2016-B-403, na které odkázal městský soud, bylo vydáno v jiném insolvenčním řízení, v němž stěžovatel nevykonával funkci insolvenčního správce.

[33] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud ani uvedeným námitkám stěžovatele nepřisvědčil. Pokud jde o e-mailovou korespondenci s asistentkou insolvenčního soudu, jímž stěžovatel koordinoval postup v insolvenčním řízení přímo s insolvenčním

soudem, Nejvyšší správní soud konstatuje, že z ní vyplývá zejména výzva stěžovateli, aby opravil nutné náležitosti návrhu ze dne 18. 5. 2018. Z posledního e-mailu je pak zřejmé, že insolvenční soud stěžovateli sdělil svůj záměr vyčkat rozhodnutí Městského soudu v Praze o vydání výtěžku zajištěnému věřiteli a až následně rozhodnout o návrhu stěžovatele.

[34] Stěžovatel v této souvislosti dále uvedl, že se tímto postupem s insolvenčním soudem dohodl, že jej bude informovat o právní moci rozhodnutí o vypořádání společného jmění manželů dlužnice a jejího bývalého manžela, o čemž bylo vedeno řízení u obecního soudu zahájené ještě před prohlášením konkursu na majetek dlužnice. Z uvedeného však nemá Nejvyšší správní soud ve shodě s městským soudem za to, že by jakkoli vyvrátil svou odpovědnost za předčasně podaný návrh na vydání výtěžku zpeněžení majetku. Naopak z odkazované dohody stěžovatele s insolvenčním soudem zjevně vyplývá, že byl zmíněný návrh podán předčasně, aniž by byl postaven na jisto rozsah majetkové podstaty dlužnice. Uvedené ostatně vyplývá rovněž z e-mailové korespondence s asistentkou insolvenčního soudu. Insolvenční soud tak mohl teprve po pravomocném vypořádání společného jmění manželů dlužnice a jejího bývalého manžela rozhodnout o předmětném návrhu ze dne 18. 5. 2018. Ačkoli stěžovatel opakovaně tvrdil, že svůj postup koordinoval s insolvenčním soudem, z výše uvedeného je spíše zřejmé, že insolvenční soud informoval stěžovatele o skutečnosti, že bude nucen pro další postup v řízení vyčkat vydání výše zmíněných rozhodnutí. Nejvyšší správní soud v této souvislosti zdůrazňuje, že nelze pominout ani skutečnost, že obdobný návrh podaný insolvenčním správcem v insolvenčním řízení vedeném s bývalým manželem dlužnice, na který se stěžovatel odkazoval a podle vlastního tvrzení čekal na reakci ze strany insolvenčního soudu na tento návrh, byl insolvenčním soudem odmítnut pro předčasnost.

[35] V této souvislosti Nejvyšší správní soud přisvědčil stěžovateli, že městský soud dospěl k nesprávnému skutkovému zjištění o odmítnutí předmětného návrhu stěžovatele usnesením Městského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2018, č. j. MSPH 77 INS 8514/2016-B-403. Citované usnesení totiž bylo vydáno v jiném insolvenčním řízení, v němž stěžovatel nefiguroval, přičemž se nejednalo ani o jeho návrh. Na tuto skutkovou okolnost městský soud odkazoval v odst. 35 odůvodnění rozsudku, přičemž rozporoval námitku stěžovatele ohledně absence výhrad insolvenčního soudu vůči návrhu ze dne 18. 5. 2018. Nejednalo se však o skutečnost rozhodnou pro samotné posouzení otázky, zdali se stěžovatel předmětného přestupku dopustil či nikoli. Uvedené ostatně přesvědčivě vyplývá rovněž z ostatních pasáží odůvodnění napadeného rozsudku městského soudu. Ani nesprávnost popsaného dílčího skutkového zjištění tak nemohla mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku. V této souvislosti Nejvyšší správní soud doplňuje, že sám stěžovatel odkazoval na odmítnutý návrh na vydání výtěžku zpeněžení podaný v insolvenčním řízení vedeném na majetek bývalého manžela dlužnice, přičemž tvrdil, že vlastní návrh ze dne 18. 5. 2018 podal až po prvně uvedeném návrhu jiného insolvenčního správce, jelikož vyčkával na reakci příslušného insolvenčního soudu. Popsané skutkové zjištění, byť částečně nesprávné, tak pro nyní posuzovanou věc nebylo zcela bez relevance.

[36] Stěžovatel konečně namítl, že v důsledku nesprávných skutkových zjištění městský soud neposoudil řádně všechny okolnosti případu a dostatečně neodůvodnil naplnění všech zákonných znaků skutkové podstaty přestupku podle § 36b odst. 1 písm. k) zákona o insolvenčních správcích. Nemohou tak obstát ani závěry městského soudu ohledně přiměřenosti uložené pokuty.

pokračování

[37] Nejvyšší správní soud k uvedeným námitkám stěžovatele konstatuje, že ačkoli městský soud dospěl k jednomu nesprávnému dílčímu skutkovému zjištění, neměla tato skutečnost podstatný vliv na celkové posouzení věci. Městský soud totiž v odůvodnění napadeného rozsudku přesvědčivě odůvodnil, z jakých důvodů se stěžovatel dopustil jednání, které mu bylo kladeno za vinu, přičemž své závěry řádně vysvětlil. Není vadou, pokud se ztotožnil se závěry žalovaného a ministryně spravedlnosti, jež správně vyhodnotil jako zákonné a přesvědčivě odůvodněné. Přiměřeností uložené pokuty se městský soud zabýval v odst. 37 odůvodnění napadeného rozsudku, přičemž dospěl k závěru, že byla uložena při spodní hranici maximální zákonné sazby. Stěžovatel ostatně nijak konkrétně nenamítal, z jakých konkrétních důvodů byla s ohledem na zmíněné závěry městského soudu uložena pokuta nepřiměřená.

[38] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že městský soud posoudil výše specifikované sporné právní otázky správně, při posuzování věci vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu věci a své závěry řádně odůvodnil. Důvody kasační stížnosti uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. tak nebyly naplněny.

IV. Závěr a náklady řízení

[39] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Současně podle § 60 odst. 1 věty první a § 120 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm neměl úspěch a žalovanému v něm nevznikly žádné náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. června 2023

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu